

Acció CIUTADANA

SEPTMANARI REPUBLICÀ FEDERAL

Olot, 14 de Juny 1930.—Subscripció 5 ptes. l'Any. Número solt 10 cts.—Redacció i Administració, Concentració Republicana —Any I.— Núm. XVI

Per la concòrdia

A Madrid els és permès donar conferències a l'Acadèmia de Jurisprudència, a l'Ateneu, al Col·legi d'advocats...

A Catalunya, per ara, no en pot donar en cap centre.

La igualtat de tracte és evident.

Moments de covardia

ANEM de desengany en desenyany. No som pas pessimistes, però potser tindriem molta raó d'esser-ho.

Hem vist caure la dictadura del funest Primo de Rivera—que ja està bé allà on és— i l'hem vist caure ben al revers del que creia tothom. No ha tingut la caiguda tràgica que és consuetut de totes les dictadures. No ha estat tràgica per covardia.

Fa quatre mesos que continua la dictadura en mans del general Berenguer. Aquesta és més funesta que l'anterior perquè és més diplomàtica.

Diuen que estem abocats de cap a una tercera dictadura pitjor que aquestes dues, més tirana, més cruent. Tot és possible.

Realment, però, de dictadura només n'hi ha hagut una: la d'abans del cop d'estat i la que continua encara. El dictador és el mateix, però representat per diverses persones. En contra d'aquesta dictadura s'ha fet una intel·ligència republicana que abraça tots els homes d'ampli sentit liberal. I bé, ¿què fan els caps polítics dels partits d'esquerra?

Encara no van obrir les vàlvules d'una migrada llibertat de paraula que ja va venir un xàfec de discursos vibrants i hem hagut de sentir el dolor de veure les energies i les estridències com s'esbravaven pel verbalisme. Res d'acció. Només paraules.

Els caps polítics d'esquerra no fan res; deixen passar el temps, un temps que val més que l'or per a la causa de la democràcia i s'ens escapa de les mans perquè no hi ha ningú que tingui una actitud digníssima. Tothom parla i teoritza però ningú es mou. Es discuteixen punts i comes i pics sobre les is però continua davant l'esdevenidor un interrogant esponenoble mentre els atributs virils dels caps polítics s'arronsen i s'empeteixen com una miniatura de punts suspensius.

Encara hi ha badoç que s'acontenta de veure la bandera catalana estesa i espera com a gran glòria futura poder tornar a baladrejar "Els Segadors". Encara hi ha cap polític que compta i es descompta pensant quina actitud ha de prendre per a arribar més aviat a dalt. I encara hi ha qui veu ben clarament ço que ha de fer però s'esporgueix de portar-ho a la pràctica. Els caps polítics dels partits d'esquerra no actuen per covardia. Han parlat molt i parlen encara i les paraules no ens portaran enlloc. Prou verbalisme que ja n'hi ha massa. En lloc de paraules volem actituds. Volem que no es toleri ni un moment més un règim que ha trencat el pacte amb el poble i s'ha burlat de tots els juraments. Volem que s'aixequin els caps polítics d'esquerra com un sol home i plantin cara a la fatalitat del poble encarnada en un sol home i que se li digui que la seva missió ja fa temps que ha acabat.

Fa quatre mesos que vivim d'esperances. Diuen que l'esperança és de color verd. Els camps ja són granats i maduren i cal abandonar la verdor de les esperances per a collir realitats.

Prou verbalismes, senyors orientadors de la democràcia. Prou confessions de fe democràtica. Ja ho sabem que les bones paraules fan menjar al malalt però és que el malalt ja té prou paraules i espera el menjar amb la boca oberta.

La vostra covardia es va esbravant en paraules i fan l'afecte—senyors caps polítics!— que no teniu pit per a donar-li el menjar.

El camí ascendent de la veritable democràcia no admet covardies de ningú i ara com ara els caps polítics dels partits d'esquerra de l'una i l'altra banda de l'Ebre, amb les seves xerrameques i la seva passivitat, estan donant-nos una mostra evident de covardia.

Acció Republicana al poble català

ACCIO CIUTADANA òrgan de les esquerres polítiques d'Olot i portaveu de l'entitat «Concentració Republicana» es complau en reproduir el manifest d'Acció Republicana declarant la seva completa afinitat ideològica en el que concretament li és exposat.

Lamentem, però, que la manca d'espai no ens permeti transcriure'n només que els punts més interessants.

Acció Republicana és un partit català

El vell partit federal de Catalunya és una branca del partit federal espanyol. El partit republicà-català està lligat amb el republicanisme espanyol per les persones d'alguns dels seus més destacats representants. Acció Republicana de Catalunya, tot respectant i comprenent aquests fets, té com a condició primera de la seva constitució orgànica el caràcter de partit català, amb personalitat pròpia i completa, amb actuació independent. Nosaltres podem col·laborar i aliar-nos amb els homes de dins i de fora de Catalunya que defensin, com nosaltres defensem, la Democràcia i la República, la llibertat dels homes i la dels pobles. Però no podem incorporar-nos a cap partit general espanyol. La nostra concepció del fet català ens dicta aquesta actitud, que s'avé amb la que han adoptat els patriotes de tots els pobes que s'han trobat o es troben en una situació anàloga a la de Catalunya.

Això no implica cap exclusivisme, cap esperit de reclosió o de limitació. Nosaltres desitgem i acceptem totes les amistats i totes les fraternitats que no exigeixin el sacrifici o la mutilació dels nostres sentiments o dels nostres drets.

La qüestió social

Aspirem a la transformació profunda de l'injust règim social del capitalisme en el sentit de la igualtat i de la dignitat humanes. Creiem que els interessos econòmics de les persones i les classes privilegiades han d'ésser sotmesos a l'interès superior de la col·lectivitat. Aspirem a una societat nova en què els instruments de la producció estiguin a l'abast dels productors, en què el capital sigui un mitjà posat al servei dels qui treballen i no pas, com ara, un privilegi de classe i una eina de pressió i de dominació.

Cal transoamar el treball que esclavitzava i embruteix en el treball que allibera i dignifica. Cal esborrar la desigualtat interna i externa de les classes, que va des de la cultura de l'esperit a la roba del cos. Hem de procurar que desaparegui el fet revoltant que, per ésser rics els uns i pobres els altres, hi hagi ensenyament de classe, diversions de classe, medicina i higiene de classe, estatges de classe alimentació de classe, indumentària de classe. Que siguin el treball, la intel·ligència i el cor allò que alci i distingeixi els homes; no pas la naixença, la fortuna i la posició. Cal cooperar eficaçment a l'ascensió de la classe obrera envers el benestar i la cultura. I creiem que els municipis de les ciutats i viles catalanes i molt senyaladament el de Barcelona, han d'ésser, a n'aquesta gran feina, fogars d'activitat. La democràcia catalana, dins la qual posem els nostres obrers, ha de preparar-se per a pendre possessió dels municipis i per a convertir-los en instruments de la llibertat política i del progrés social.

La qüestió religiosa

També hem de tenir present el problema de la llibertat de consciència a Catalunya. Les lleis de l'Es-

Estem segurs que bastaria una sola actitud unànime per a que s'ensorrés ço que trontolla. Mentre que si es deixa passar el temps, ofegats pel seny i la prudència s'ens anirà afiansant, arrapant-se com pugui, la constitució oligàrquica que és l'enemic comú. S'ha de fer un va i tot com més prompte millor i desistir-nos d'aquesta covardia que pesa en l'ambient actual.

SALVADOR PERARNAU

tat espanyol no han establert encara la llibertat de cultes que impera ja en tots els Estats civilitzats del món, fins en aquells on són majoria els catòlics. L'Estat espanyol és confessional; confessionals són les institucions públiques i la quasi totalitat de les institucions privades a les quals afecta aquest problema. És confessional l'ensenyament, i en això no hi ha cap diferència entre les institucions de l'ensenyança oficial i les institucions de l'ensenyament català. Aquest excés de confessionalisme fa de la terra nostra un tros de la zona negra —cada vegada més reduïda— del mapa d'Europa. En aquesta coloració apareixen confoses Catalunya i les altres terres de l'Estat. Hi ha dos climes en el problema religiós: el clima europeu de respecte i llibertat, i el clima ibèric d'intolerància i monopoli. I hem de dir que Catalunya té encara un clima més ibèric que europeu.

Nosaltres, com a homes i com a catalans, ens declarem per la plena llibertat de pensament i de consciència, per la separació de l'Església i l'Estat, per l'ensenyament liberal, que és el que respecta l'eclosió de la consciència en l'infant i en l'adolescent, i per l'escola igual, que dona als alumnes de totes les posicions socials les mateixes possibilitats d'estudi i de cultura i els obre les portes de totes les carreres i professions.

Respectem profundament i sincerament les creences religioses. Al nostre respecte de liberals s'afegeix la simpatia que sentim per la posició d'una part de la clerecia nostra davant el problema de Catalunya, posició que és menys compartida en més es puja en la gradació de la jerarquia eclesiàstica. Allò que nosaltres rebutgem és la invasió de l'esperit confessional en l'esfera pública i la imposició en el ciós de la consciència. Per altra part, no podem que, en el passat període dictatorial, els cops contra Catalunya no vingueren únicament de Madrid; alguns, i dels més feridors, vingueren de Roma. L'esperit català, com ha dit Josep Puig i Cadafalch, ha estat combatut ensems pels representants dels poders del cel i de la terra. En l'obra anticatalana han col·laborat també robes morades, erminis i púrpures.

El doble ideal

Homes per l'ànima, catalans per la sang, volem per a la nostra terra la llibertat humana i la llibertat catalana. Aquest doble ideal, que mantingué plenament Valentí Almirall en els seus temps millors, es dissocià després, i hi hagué un antagonisme de fet entre el catalanisme i el republicanisme. Més tard, per l'acció de l'antiga Esquerra catalana, aquests dos ideals aparegueren compatibles. Succeïa, però, que quan es treballava pel catalanisme s'atenuava la significació republicana i quan es treballava per la República quedava atenuat el sentiment catalanesc. Avui els dos ideals es compenetren i es completen; ja no es fan nosa mútuament, ans bé s'ajuden amb eficàcia. Acció Republicana de Catalunya posa a la mateixa alçada tots dos ideals i els estima amb el mateix amor.

Davant els problemes concrets plantejats actualment, sostenim el dret dels pobles a organitzar-se per dins i a enllaçar-se per fora segons la decisió sobirana de llur voluntat. Ens sembla una feina àrdua l'establiment i el funcionament d'una República federal hispànica a base de les regions històriques, i creiem que la fórmula federalista —la qual implica el reconeixement d'una gran part de les reivindicacions de Catalunya— tindria més possibilitats de realització si, en lloc d'exigir la constitució immediata i simultània de tretze o catorze Estats regionals, s'adaptés a la realitat de les quatre o cinc unitats ètniques i lingüístiques de la Península ibèrica i si acceptés la constitució successiva d'Estats autònoms. Més pràctic que el procediment de la proclamació global d'una República federativa, seria el de reconèixer als pobles peninsulars el dret de constituir-se autònicament i d'exercir aquelles facultats que els reconeix el sistema federal. Cal recordar que totes les províncies oficials tenien el dret de formar Mancomunitats, i que, al cap de deu anys de

vigència del decret, només s'havia constituït la Mancomunitat de Catalunya. La formació d'Estats autònoms ha de correspondre a una interna voluntat, i no pas a una concessió externa.

Som catalans, fills del nostre poble; però som ciutadans també del món. Ens interessin tots els problemes supra-nacionals i universals: la Societat de Nacions, l'organització de la pau, el nou dret internacional, l'evolució econòmica i social. Volem aportar a la democràcia europea la veu i l'esforç de la nostra terra.

Homes de Catalunya que sentiu alhora el vostre ideal de catalanitat i el vostre ideal d'esquerra: Acció Republicana us demana el vostre concurs individual i us ofereix el seu esforç col·lectiu per a la realització del doble ideal humà i català que manté enceses les flames de la bandera proscrita.

Barcelona, 15 de març de l'any 1930.

Antoni Kovira i Virgili, Leandre Cervera, Macià Mallol i Cosc, Eusebi Isern i Dalmau, David Ferrer, Ambrosi Carrion, Domènec Guansé, Josep M.^o Francès, etc., etc., etc.

Comentari

Un altre esquitx embrutarà una restauració que havia començat amb una orientació artística francament satisfactòria. La nostra ciutat sembla que verament està condemnada a sofrir els més refinats atacs a la seva tradicional dita d'èsser una ciutat d'artistes i en conseqüència tenir la possibilitat i deure d'esdevenir tota ella un joell d'art. Es veu que algun malfactor juga a fer-nos totes les més iròniques entremaliadures, per a posar en ridícul l'ambient artístic que hauria d'inspirar la urbanització de la nostra ciutat i fer quedar malament els nostres artistes, que indirectament han de rebre aquests afronts. Podríem citar més d'un exemple que posaria en evidència el desamor que, en general, sent el nostre poble per les coses d'art, puix si no hi hagués aquest desafecte, sembla que s'hauria estudiat la organització d'un Comitè, integrat pels nostres millors artistes a quin examen i selecció s'haurien sotmès els projectes destinats a portar a cap la urbanització d'algún lloc de la nostra ciutat. D'aquesta manera, ensems que re- tre'ls-hi un homenatge d'agraïment i competència, ens estalviariem aquests lamentables esguerros en obres que a casa nostra fariem d'una manera excel·lent i que les donem a fer a fora, mancant a un elemental deure de ciutadania i patriotisme local. En lloc d'enorgullir-nos, sembla que ens donguem vergonya d'obrar de manera que poguessim ostentar amb dignitat una etiqueta de tan fina i espiritual distinció, com ens podria fer guanyar la col·laboració de la nostra Escola de Belles Arts.

Aquest comentari ens el ha suggerit la restauració que es porta a a cap en l'església de Nostra Dona del Tura. Hem recollit l'opinió d'alguns dels nostres artistes i tots han coincidit en qualificar de excessivament dolenta, la escultura que fa pocs dies s'hi ha col·locat. Segons ells, està mancada de gràcia, i àdhuc de tècnica artística, desentonant del restant que, fins avui, pujava amb força bellesa. Per altra part, no ens fa gens d'honor que tenint bons artistes, a casa nostra, que realitzarien amb més encert i finura aquestes obres, s'hagin d'encomenar a fora. Seria convenient, sempre que es volgués portar a cap projectes d'aquesta naturalesa, assegurar-se bé de que no seran cap marcadament a l'art, i per això fer, qui més indicat que els nostres artistes per a tenir-ne la direcció i alhora, responsabilitat? El seu control, no dubtem ens podria fer molt de bé, sempre que s'intentés embellir alguu lloc de la nostra població, i quan aquests embelliments es fan per compte del municipi, aleshores creiem un deure ineludible consultar la seva opinió i seguir llurs orientacions.

Una altra cosa, relacionada estretament amb l'Art, i que també fa sortir els colors de la vergonya a tothom que estimi verament les coses de l'esperit i compregui la necessitat que té tot ciutadà de portar al costat d'una educació general i professional, un complement d'educació estètica, el cultiu d'un art que embelleixi més la seva vida i ennobleixi la seva llar, és l'espectacle realment dororós que ofereix el nostre malhaurat Museu. Es una palesa senyal d'incultura, per a tot un poble, tenir gairebé abandonat un lloc que a tot arreu consideren com una sagrada obligació conservar i enriquir, i nosaltres, terra d'artistes, el tinguem mig abandonat, apitonats els seus objectes a les golfes de l'Hospici i que de no haver tingut la sort de contar amb la paciència i amor que sent per el nostre Museu un bon patrici, el Dr. J. Danés, probablement a hores d'ara jo no en restaria cap peça. Ensems que felicitar a l'esmentat Dr. Danés, per el zel i constància desplegada en conservar de la millor manera el Museu de la nostra ciutat, adreçem el nostre prec al digne president de la comissió de cultura del nostre Ajuntament, senyor Descals, perquè irradiï la seva intel·ligència i provada voluntat, envers aquestes coses, que realment tenen molta importància.

Un altre dia insistirem sobre altres aspectes d'aquest mateix tema.

DEMOPHIL

Palestra a Olot

Fa poc més d'un mes que «Palestra» començà a actuar establint la seva casa pairal a Barcelona i la feina feta en tan curt espai ha estat tan intensa que val la pena de donar-ne comte. En comunicat rebut recentment ens detallen la tasca realitzada fins avui de la manera següent:

— Han vingut a allistar-se als nostres rengles un nombre de joves considerable, extraordinari pel poc temps que tenim de vida. Estem contents de que la nostra erida patriòtica hagi trobat ressó en totes les classes socials i en els pobles més petits o llunyans, Soleràs, Vilaplana, Arbeca, Flix, Tortosa, Campdevànol, etc.

Actualment estem preparant la constitució de delegacions a Arenys de Mar, Sant Sadurn de Noya, Olot, Granollers, Ripoll, Capellades, Figueres, Girona, Llagostera, Tortosa, Agramunt, etc.

— La organització del local i de la secretaria està enllestida així com la de les ponències de les Comissions d'Educació Moral i Física, Educació Patriòtica, Organització i Propaganda, Acció Social i Premsa, que han començat ja a actuar.

— Els oradors de PALESTRA han pres part en un meeting a Arenys de Mar, en una reunió a Sant Sadurn de Noya, i en l'Aplec excursionista de les Comarques Tarragonines a Poblet. Altres actes a Olot i Montblanc no pogueren celebrar-se a causa de les circumstàncies encara anormals.

— Des de primers de Juny funcionaran dos cercles d'estudis. Un d'estudis polítics on hi haurà debats sobre els drets de les nacionalitats i un altre d'estudis d'educació col·lectiva per a tractar dels vicis i virtuts del poble català i de les qualitats que cal combatre, enfortir o infiltrar.

— Està enllestit el pla de conferències públiques que durant el mes de Juny seran donades a Barcelona per coneguts especialistes sobre diferents temes d'educació moral i física, aquestes darreres d'acord amb l'Obra de l'Educació Física Popular.

— Durant el mes de Juliol tindrà lloc el Campament de PALESTRA al Pirineu. Els socis de PALESTRA que desitgin assistir-hi poden inscriure's des d'ara per un mínim de cinc dies. El campament essent permanent durant tot el mes, els inscrits podran acampar-hi per torn en escaure's llurs vacances.

— Aquestes han estat les tasques principals del nostre primer mes de vida. No us volem parlar d'una pila d'altres treballs secundaris, però que amb tot ens han absorbit temps i activitats. Ni, deliberadament, us volem dir res de projectes que no han entrat encara en vies de realització. Sols us volem anunciar per aviat l'acte inaugural de PALESTRA que serà fet amb tota solemnitat.

A Olot ha quedat constituïda la Delegació i seguidament es posaran en vies de realització les tasques a fer, que amb l'ajut de l'activitat de tots, han d'ésser fecundes. Oportunament es procedirà a l'acte inaugural, que serà ja precedit per classes d'Història i Gramàtica catalanes, conferències i cursets, cultura física i tot el que ens

serà possible fer per a obtenir la màxima perfecció i enrobustiment intel·lectual i físic de la joventut olotina. Nosaltres seguirem treballant però, preguem la vostra activa col·laboració. Assistiu a l'acte inaugural i als demés que precedeixin i us informareu dels nostres treballs us donarem tots els detalls que us interessin. difoneu l'esperit de PALESTRA —fermosa de conviccions patriòtiques, dignitat ciutadana, esperit jove, optimista i fort, disciplina i combativitat— en tots els nuclis del jovent. Inscriviu-vos i procureu que el major nombre d'amics vostres, patriotes fermes, i esperits ansiosos d'una perfecció intel·lectual, s'allistin als nostres rengles.

Es sols amb l'esforç entusiasta i l'activitat constant i infadigable de tots, que podrem assolir els nostres ideals de Pàtria, llibertat i millorament de la joventut olotina.

J. SABATER i VIDAL

Vària

EL NOSTRE EX-SECRETARI SENYOR DAUNIS

Acaba d'acomiar-se del nostre Ajuntament un dels seus millors funcionaris: el senyor Daunis. Durant la seva llarga actuació demostrà una habilitat, un seny, una honradesa i una imparcialitat, qualitats aquestes que revelaven la seva cavalleritat i noblesa.

Difícilment Olot podrà trobar un altre home que atengui amb més cura i afecte totes les complicades qüestions que suscita el desenrotllament de la vida d'un municipi, ple d'ansies de créixer i renovar-se. El senyor Daunis sabé conquerir-se, amb la seva pulcra norma de conducta, el respecte i estimació de tot el poble, el qual li ho provà ben palesament en el sentit homenatge que li ofrenà durant el temps de la Dictadura, la qual destorbà en gran manera, tot prenent-li, l'èxit esclutant que hauria tingut en temps normal, puix foren alguns elements polítics—entre ells els representants del sector republicà,—que no s'hi pogueren adherir, per haver estat organitzat aquest homenatge per persones que servien la funesta dictadura, i sense representar per res al poble.

Acció CIUTADANA aprofita aquesta avinentesa per a testimoniar el respecte que sempre li ha inspirat la democràtica actuació d'aquest excel·lent funcionari municipal, i fem vots perquè la seva salut li permeti viure entre nosaltres per molts anys.

PER UN SALÓ D'EXPOSICIONS

En el número anterior ja en parlàvem de la conveniència, de la necessitat i utilitat que aital Saló representava per al públic en general, per als nostres aficionats a les qüestions artístiques i per a llurs mateixos Mestres. Per a tots, aquest Saló esdevé una mena d'escola, on s'hi escolten diverses opinions sobre una mateixa obra i el públic en treu elements que contribueixen a formar o a refinar el seu gust artístic, fent-se a la vegada sensibles a les emocions que desperten les obres d'art, als que frueixen d'una acertada educació estètica. Per aquest sol motiu, per la valor educativa que representen, seria un greu error suprimir aquestes exposicions i segellar un Saló, tement un empobriment del nostre Municipi. La riquesa vertadera dels pobles és aquella que està fundada en el seu tresor espiritual, del qual flueix la seva riquesa material. Un dèficit de pessetes no és gens alarmador, puix que aquestes es poden trobar en un moment donat, mentres que un dèficit de cultura és realment espordidor, ja que aquest no es pot curar sinó amb una contínua labor de totes les intel·ligències i voluntats del poble durant molt temps. Cal aixecar el nostre esperit per sobre les misèries i fredor que ens encomanen els números de la nostra administració econòmica i enduts per un ideal de generositat, mantenir i organitzar el Saló que la vella tradició artística de la nostra terra reclama.

NOTA SIMPÀTICA

Realment ho és la proposició de l'actiu conseller de cultura, senyor Descals, aconsellant la organització d'una excursió a Barcelona amb nens de les classes més humils de les nostres escoles, a fi de poder-los-hi ensenyar l'Exposició. Tant aquesta com les altres proposicions que ha presentat aquest senyor, demostren la seva bona voluntat i altruisme amb que vol interpretar la seva gestió municipal.

Olot ha d'aplaudir semblant comportament i contribuir a donar el major èxit a n'aquest projecte, cadascú segons els seus mitjans de fortuna.

Mercès

Després de quaranta quatre anys d'exercir el càrrec de Secretari de l'Excel·lentíssim Ajuntament d'aquesta població, obligat, de moment, per el cansanci físic i dins breus dies per raó de l'edat segons precepte de la llei, vaig cessar en l'actuació del mateix, el dia 3 del corrent, amb unes immerescudes atencions i honors que tots els olotins, i alguns forasters, m'han dispensat de diferents maneres, sobresortint, entre elles, les de retolar un carrer amb el nom de «Secretari Daunis» i de declarar-me «Fill predilecte» ademés de les paraules de lloança, que en diferents sessions municipals i per la Premsa se m'han prodigat.

Per més que repassi tots els actes de la meua actuació administrativa, no sé trobar-ne cap que justifiqui les proves d'afecte ni les distincions que m'han estat otorgades; tant solsament, en tot cas, cal suposar que en ells s'hi han vingut observant un vehement desig de complir amb el meu deure, de procurar atendre, d'una manera afectuosa i major zel, a tots els veïns, siguin quins fossin sens tenir mai en compte el camp polític en el que estaven afiliats ni la posició social que tenien, i finalment el ferm propòsit de secundar aquelles iniciatives o projectes encaminats a la realització d'obres de millora, de reforma i implantació o perfeccionament de serveis d'ordre moral o material de nostra ciutat.

Es a dir, tots els meus esforços s'han dirigit al compliment de les obligacions que la llei imposa i a la comanda que els ciutadans d'Olot em tenien confiada.

En la impossibilitat de donar personalment les gràcies a tots els que han contribuït a aquest homenatge, serveixi la present com a portaveu de les mercès que, d'una manera molt afectuosa, transmeto, en primer terme, a l'Excel·lentíssim Ajuntament, ex-alcaldes i ex-regidors per les immerescudes atencions palesades en eloqüents paraules i actes, aixís com als funcionaris i empleats en tots els seus rams o seccions, els quals, amb el seu valuós concurs, m'han ajudat en la difícil i complicada tasca administrativa, fent-les extensives als que constituïen la Comissió d'homenatge i a quantes persones tenen la residència fora de la ciutat i s'han adherit a aitals manifestacions.

Molt també em plau, significar la més afectuosa gratitud al senyor President i Junta del Col·legi oficial del Secretariat local ja que, en nom propi i en representació dels Secretaris de la província, han pres part d'una manera activa a l'homenatge; gratitud que, amb tota ponderació, patentiso, d'un modo especialíssim, a la premsa de la localitat i corresponsals de la d'altres poblacions per l'apreciació i conceptes emesos envers la meua actuació municipal.

Per últim, i dirigint-me als olotins, sense cap mena d'excepció, serviu-se acceptar la meua fidel i expressiva gratitud per les demostracions envers a mi fetes, contribuint per subscripció popular a l'adquisició i present d'una artística i valuosa placa d'argent en la que hi consta gravat l'honorós títol de «Fill predilecte» de nostra ciutat per a mi tan estimada, de la nova ciutat nadiua, de la ciutat que s'aixeca entre les pedres volcàniques del Montsacopa voltada d'alegres i verdejants muntanyes i que té per Patrona la nostra venerada Mare la Verge del Tura.

ENRIC DAUNIS

Olot, 11 de Juny de 1930

Saló Citroen

Exposició de Pintures

Pere Gussinyé, R. Barnadas, Angel Vila, V. Solé Jorba i Joan Vilà

La crítica deixa sempre darrera seu una onada d'alegria, diu el filòsof, ja sigui injusta, ja sincera; per això són d'admirar les obres i els actes que són blanc de moltes crítiques.

Crec, però, que aquesta alegria no la pot pas sentir el que es troba com em trobo jo, davant l'obra d'uns amics.

Si pretinc que el meu comentari (anomenem-lo aixís) sigui un vertader reflexe del que sento, sense partidismes i ple de sinceritat, tinc la certesa de que no plaurà a tots, i si no té d'esser la més estricta justícia la que fressegi el camí al pensament, per què perdre temps en enganyar-se i enganyar?

Aquesta exposició, integrada per obres de Gussinyé, Barnadas, Vila, Solé i Vilà, m'ha fet passar moltes hores en el «Saló Citroen», mirant, comentant, escoltant parers, i la conclusió que en faig, en quan a la impressió general, no és pas gens satisfactoria.

Posant en lloc apart les obres de V. Solé Jorba, que dona la nota més brillant de tot l'exposat, ens trobem que els nostres joves artistes ens diuen ben poca cosa; obres sense volada, veritables apunts, petites notes de color, més o menys encertades, però res de solidesa, cap

treball d'empenta, res que pugui dir-se complert, justíssim, acabat.

I és que l'art veritat s'aixala per a donar pas a la part comercial, el sòlid es migra per fer obres barates de fàcil col·locació i venda.

Els que tenim la sort d'entusiasmar-nos, de posar en tensió les nostres fibres sensitives davant d'una obra artística acurada, lamentem aquest caire de venedor al detall, màxima ideologia per a molts dels nostres joves mantenedors de l'art pintòric.

Deixem aquesta impressió que ens produeix el conjunt, i detallant trobarem, dintre la senzillesa dels motius exposats, guspires d'art ben lloables.

L'amic Solé es fa mereixedor del nostre més sincer elogi; els seus quadros són els més acabats, els més sentits. En Solé es dona a la pintura amb una veritable devoció, En Solé lluita, i a cada obra seva ens mostra ben clar un avenç, una millora. Amb el seu cuadro «Fajol», prova ja una obra gran i logra en l'últim terme el traçat de cel, un treball ple de justesa i encert. «Carros» i «Dilluns al Firal» són, a la vista de l'espectador, esplèndids, millor, al nostre entendre, el primer, i aquelles dues impressions «Triai» i «Diumenge de Rams», acertades d'acolorit i plenes de vida.

Ramon Barnades, l'alumne de l'Escola de Belles Arts que té una més clara intuïció artística, ens mostra amb el cap de la nena Maria del Carme Güell i amb el traçat que dona al costat dret del seu cuadro «Carrer dels Dolors», el que podria fer si treballés. Barnades és artista per naturalesa.

Gussinyé té dues notes precioses, molt fines, justes de color, però si fos acabat, parlariem d'aquell vora d'aigua seu, que és, al nostre entendre, el més personal.

Vila, s'entreveu en les obres d'aquest jove pintor, la tècnica de l'aquarel·lista. Són tractades amb poc gruix de color. «El Fluvià a Olot» i «Sol d'hivern» són, però, ben estimables. La seva joventut, acompanyada de l'esperit estudiós que el caracteritza, ens diu que Vila es conquerirà, amb la pintura a l'oli, un lloc meritíssim, com el que ocupava com aquarel·lista.

Joan Vilà, del que seleccionem «Nota d'hivern», pot, entrenant-se molt amb el dibuix, que falta en les seves obres, aconseguir-se una personalitat ben estimable.

Aquesta és la nostra impressió sincera. Per acabar, recordem als joves expositors que el treball i la constància són els camins del triomf.

Les qualitats personals, acompanyades d'aquest bell lema, els menaran a mantenir el nom de l'Escola Olotina en aquest lloc preeminentíssim que ha ocupat fins ara

D. SALBERT

PERFILS

DIGNITAT

L'home conscient del que representa el seu pas per la terra, té un sentit de la dignitat molt profund i molt distint del que generalment anomenem dignitat.

La vida, com a fet natural, i apreciada des dels punts de mira humans, ens col·loca a tots en un pla d'igualtat que no poden pas negar totes les lleis dels pobles, elaborades en interès particular i molt sovint no pas d'acord amb el seu mateix sentir unànim.

La mateixa llibertat de pensament no és pas possible d'ofegar amb procediments inquisidors. Sempre, no obstant l'opressió constant i el sacrifici dels homes que encarnen les idees, persistiran els gèrmens vivificadors d'un esperit de protesta oposat resoltament al materialisme exclusiu d'uns aspectes de la civilització actualment estesa, que sota el pés d'uns convencionalismes de situació, consideren pecaminosa la convivència dels esperits conscients amb el rest dels pobles, que treballa i calla resignadament.

I és evident que si aquesta convivència no la fem necessària, imposant-la per la força de la raó, continuarà aquesta successió infamant d'injustícies que és la vergonya més gran de la humanitat.

Per tant ens excita moltíssim la manera emmellada d'homes que es jutgen com a representants d'un ideal i que cerquen les realitzacions convenients, implorant-les com una gràcia de caritat, dels mateixos poders que encarnen la injustícia.

Les idees, conscientment i sincerament sentides, que dimanen per tant de l'esperit d'un poble i que enclouen en sí tota l'essència de la veritat, són una cosa massa lògica, perquè el seu respecte sigui quelcom accidental; la seva dignitat mateixa i la dels homes que comprenen l'abast del que és la llibertat comparant-la amb l'impuls de la seva pròpia vida interior, no permet pas de cap de les maneres que la realització material

de la lògica i la veritat, engolfi un camí d'arrogament i hipocresia per més que aquest, consoli d'una manera beata l'interès d'alguns.

A. DOT-ARXÉ

La dignitat consisteix en ésser bon ciutadà i conscient del nostre pas per la vida

Cinema, Teatre i Música

«El Angel de la Calle», al Teatre.

Es indiscutible que l'Empresa, amb aquest film, ens donà una de les obres que més ben comentades foren la darrera temporada, però a nosaltres, francament, no ens va plaure.

«El Angel de la Calle» és una víctima de la tècnica; a ella es sacrifica tot.

No pot pas ni comparar-se amb «El Séptimo Cielo», dels mateixos artistes. Aquesta darrera producció, un excés de sentimentalisme la converteix en una obra carrinclona.

«Ben-Hur». Fou reprisat a l'ideal i en el Teatre; és sens dubte una obra admirable en tots conceptes, en la que sempre hom descobreix bellesa nova, filigrana de tècnica, de presentació i d'execució.

La vàrem trobar quelcom mutilada, i la música, que tant contribueix a l'èxit del film, més deficient que en les primeres representacions que se'ns feren, amb tot i el gran treball i voluntat que varen posar-hi els elements que integren el quintet del Teatre.

Aquest any, com en anys anteriors, ens han visitat, durant els jorns de la darrera Pasqua, diverses entitats corals pertanyents als grups Clavé. «La Progressiva», de Parets del Vallès, «La Perla de Mataró» i el cor de «L'Illa». Amb llurs cants omplien de joia el nostre Centre Obrer, i donà una nota de color a n'els nostres carrers el vermell sagnant de les barretines dels coristes.

Foren imposades unes llaçades catalanes a les senyeres respectives, obsequi del nostre Ajuntament.

A la tarda del diumenge, donaren un concert en el Centre Obrer.

La manca d'espai ens priva de fer-ne un comentari acabat. Prometem fer-lo la setmana entrant.

La cobla «Barcelona», en l'audició de sardanes que donà en l'estatge del Casal Català, no ens va pas satisfer com esperàvem.

A. S.

Ens han tornat un símbol, però un símbol no és res, si no té un poble ben digne que camini darrera seu

Municipals

Comissió Permanent.—Sessió del dia 10

Foren designats els Srs. Capdevila i Secretari interí per a que procedixin a la redacció d'un escrit adreçat al Ministeri del Treball en el sentit demanat per la Federació Patronal d'Olot i Comarca o sigui interessant la constitució d'un Comitè paritari de les indústries de filats, gèneres de punt i les de llur afinitat, estatjat a Olot i amb jurisdicció en totes les fàbriques del partit.

Passà al Negociat de Governació l'escrit del Comitè paritari de l'Alimentació de Girona, sol·licitant informe de l'Ajuntament sobre les Bases de treball i relacions entre la classe patronal i obrera de l'anomenat Comitè als efectes de la redacció del Reglament.

S'acordà concedir mil pessetes a la Junta de Cementiri per a contribuir a les despeses de la coberta de la Capella, i passar l'assumpte al Negociat d'Hisenda per a que informi de quina partida del pressupost cregui convenient abonar-les.

També s'acordà que s'uneixi al corresponent expedient l'instància del senyor Almazán, demanant ésser admès en el concurs suara convocat per el nomenament de Secretari de l'Ajuntament.

Passà al Negociat Central una instància signada per Mossèn Farró, senyor Moner i senyoreta Estorch sol·licitant la revisió de l'Expedient i ésser reposats en els càrrecs que tenien en l'Escola Municipal de Música i Banda Municipal.

Foren també aprovats alguns assumptes pertanyents als Negociats de Foment i Hisenda.

S'acordà per últim assistir enguany, com de costum, a les festes del Corpus Christi.

I, sense res més, el President accidental senyor Arau, aixecà la sessió.

Els Esports

Esport i educació física

Amb la creació de les entitats «Obra d'Educació Popular» i «PALESTRA», sembla que a Catalunya vol donar-se un gran pas en aquest importantíssim afer, el qual ha de portar sens dubte, innombrables fruits per obtenir el millorament de la nostra raça, a l'ensems que crear-la forta i sana.

Per col·laborar en tan magna obra, no debem pas regatejar-hi l'esforç. Per tan, no em pas dubtat en alimentar la idea de donar cabuda a la nostra secció d'Esports de tot quan tendeixi a propagar aquesta obra magnífica. Fidels doncs a n'aquesta idea, anirem donant als nostres lectors, petits articlets, relacionats amb els Esports, l'educació física cooperant aixís a la divulgació de tan important factor.

Plau-nos reproduir, un troç, del que diu B. de C. a la «Rambla de Catalunya».

«La majoria d'esports, i entre ells els més populars a casa nostra: futbol, rugby, natació, carreres, etc. només poden ésser practicats per individus físicament ben dotats i en la plenitud de llur força. Això fa que ni els infants, ni els homes ja madurs, puguin beneficiar-se d'aquesta mena d'exercicis. El mateix podriem dir de les dones, encara que avui siguin nombroses les que es dediquen a esports atlètics.

Ara bé: si volem crear a Catalunya una raça forta i sana, és natural que no hem d'enfortir únicament els joves, hem d'enfortir els infants, que seran els homes de demà; hem de procurar que els homes conservin fins a la vellesa les forces de la joventut; hem d'enfortir les dones, les futures mares, per tal de que siguin capaces de donar-nos fills robustos i sans. Això sols pot obtenir-se per mitjà de l'educació física racional, i practicant al mateix temps, les normes de la higiene.

Tothom està convençut avui dia de la necessitat de l'exercici físic; ningú no nega la importància de la higiene, i malgrat això, l'educació física està molt lluny d'ocupar el lloc que li pertoca, i quadt a higiene, molta gent ignora encara els seus principis elementals.

Veiem com els nostres pares i els nostres mestres tenen cura de la nostra formació moral i intel·lectual; en canvi es preocupen ben poc, en general, de les nostres facultats físiques. El mateix retret pot ésser fet a la majoria de guiadors de la nostra joventut. Tots semblen oblidar que la personalitat humana, per a desenvolupar-se d'una manera harmònica, necessita que totes les seves facultats siguin exercitades al mateix temps.»

Podem donar-nos compte, com hi van lligats en aquest escrit els mots que encapçalen aquestes ratlles, els quals procurarem en successives edicions, comentar apart, a fi de fer més efectiva la seva dibulgació.

MAXIM

Ens falta encara l'Amnistia per els presos socials

D'ací i d'allà

En viatge de nocces—en aquest cas de pur amor i poesia—han sortit cap a les Illes Daurades, el nostre estimat company de redacció, Antoni Dot-Arxé i la seva gentil i formosíssima muller, Na Remei Casademunt.

Desitgem als novells esposos una lluna de mel inestroncable i un viatge curull de felicitats.

CONSULTORI - JUBERT

MALALTIES DE LES CRIATURES.

MALALTIES DE LA PELL.

CIRURGIA INFANTIL.—CIRURGIA DELS OSSOS.

DIAGNÒSTICS.

Traslladat: Plaça Constitució, 7, prals.-GIRONA

En mig de la joia més franca ha transcorregut la festa de Sant Antoni, patró dels operaris del ram de construcció.

«La Principal Olotina» amenitzà els diferents actes amb molt d'encert.

Tant en les sardanes a Font Moixina com en el Concert i Ball donats al «Café de España» es vegeren animadíssims.

Demà sols estaran oberts els estancs n.º 1 del carrer Major i n.º 4 del carrer de Sant Esteve.

Per bon savó, elegiu sempre el Chimo

Renta a la perfecció i no es gasta.—Una pastilla d'aquesta famosa marca, dura per dues de les altres.

Proveu-lo i us convencereu.

Demà quedaran obertes les farmàcies dels senyors Llach i Bolós.

Avui, aquesta nit, «La Principal Olotina» començarà la temporada oficial de Sardanes al Passeig de Blay.

Electricitat Médica Cures per diatèrmia, sol d'altura, etc.—Raigs X.
GASSIOT Plaça de l'Estel (Pla de Llacs) entrada per l'avinguda Paluzie.

Demà en el Teatre Principal hi han anunciades dues extraordinàries funcions, per la Companyia d'Eduard Cabré, i quina primera actriu és Na Mercè Fernàndez.

A a les cinc de la tarda, posaran en escena el drama català en quatre actes, «El Místic», i les deu de la nit, la comèdia «Mi mujer es gran hombre».

EN EL **BAR DEL PARC**

TELEFON, 43

HI TROBAREU HABITACIONS I CUINA CASOLANA, A BONS PREUS.

Impremta de Pere Aubert. Olot

Demà el poble de Batet celebra varis festeigs, amb la cooperació de la cobla-orquestra «La Principal Olotina».

AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA:

Si voleu obtenir amb la màxima perfecció i mínim preu vostres treballs de laboratori. porteu-los a n'en VELEZ.—Plaça Clarà, 12, 2.

Promet ésser un èxit la inauguració de l'exposició de pintures d'En Bartomeu Mas Colllellmir, que tindrà lloc avui, a les set de la tarda, en el «Saló Citroen».

Es posa en coneixement dels senyors patrons paletes i fusters que desitgin que els seus aprenents visitin l'Exposició de Barcelona, els primers dies del vinent mes de Juliol, on indubtablement hi trobaran uns dies de repòs i ensenyança profitosos, es dirigeixin a la Delegació de Cultura d'aquest Ajuntament, que té en projecte l'organització de l'esmentat viatge.

Molt bones i més econòmiques de preu, són les GALLETES i BISCUITS

Maria Artiach

— Demaneu-les als millors establiments —

Se'ns prega la inserció de la següent notícia:

Havent determinat l'Ajuntament la direcció única per a tota classe de vehicles en alguns carrers de la nostra ciutat, com a assaig s'ha establert dita direcció en els carrers de Sant Rafel, Sant Esteve, Major, Carne, Clivillers, Sant Ferriol, Verge del Portal i Superior.

Com sigui que la pràctica pot fer necessàries modificacions en la direcció única, es prega a tothom que vulgui fer objeccions a l'esmentat, que les formuli al Negociat de Governació, ja que és desig evitar en el possible els atropells que desgraciadament succeeixen amb massa freqüència i descongessionar el tràfec, causant el mínim perjudici a qualsevol interès particular.

Es prega a l'ensems als conductors d'automòbils que compleixin les disposicions vigents respecte a velocitats i als que utilitzin bicicletes que vagin pausadament quan la direcció és consentida i a peu i portant de la mà la bicicleta quan hagin de circular en direcció prohibida.

MAGATZEM DE ROBES

Casa NYERA

DE JOAN GUITART

Dijous, dia 19, CORPUS CHRISTI,

GRAN EXPOSICIÓ

Carrer de l'Aigua, 10.—OLOT

Imp. de Pere Aubert, Nou de Sant Antoni 7.—Olot

Fàbrica de Corretge **Andreu Serrano**

LA GARRIGA (Barcelona) - Teléfon, 39

Sucursal a OLOT (Girona): Valls Nous, 18. - Teléfon, 20

Les corretges i demés productes marca "VARRIOR" signifiquen garantia de qualitat. Preus sense competència

Unions per a corretges, tiretes, tiratacos, tacs

Gran Stok de politxes de fusta a preus inverossímils

Accessoris en general per a la industria. Important stok de ganxos llegitims CLIPER

OLIS I GRASSES MINERALS

Xampany RIGOL

Es el preferit per
la gent de bon paladar

Representant a Olot i Comarca:

J. Rigau Mitjà

Valls Nous, 18. - Olot

Hotel-Restaurant de Sant Sebastià

PALAFRUGELL

**Situat en el millor lloc
de la Costa Brava. - Teléfon, 7**

LINCOLN

Xampany garantit de Cava

Caves Sant Sadurní de Noya

Dipositari: ESTEVE HOSTENCH.-- OLOT

RADIO GRAMOLA

"LA VOZ DE SU AMO"

Única en elegància i sonoritat.

Una meravella tan en radio com en discos.

Gran Premi en l'Exposició de Barcelona 1929

Esteve Molas

Clivillers, 21. - OLOT

DEMANEU UNA AUDICIO
I US CONVENCEREU QUE ES LA MILLOR

Taller d'Ebenisteria

de

Ramon Aubert

Premiat amb MEDALLA D'OR
en l'Exposició del Moble, 1923.

Passeig de Blay, 12. - Olot

EL MÉS BÓ

EL DE MÉS RENDIMENT

LA PICADORA

SABBO

EL MÉS ECONOMIC

DE VENTA EN TOTS ELS
BONS ESTABLIMENTS

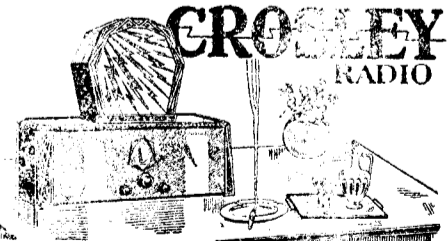

Material Fotogràfic

Discos i fonos :—:

:—: Gran assortit

RADIO CROSLY

Casa SERRADELL

Sant Rafel, 22. - OLOT

TREBALLS DE LABORATORI

Magatzem de Robes

Casa NYERA

 de

**Joan
Guitart**

Dijous, dia 19

CORPUS CHRISTI

GRAN EXPOSICIÓ

Carrer de l'Aigua 10.-OLOTT